

Spis treści

Objaśnienia skrótów	15
Uwagi wstępne	17
Rozdział I. NAZWA I RYS HISTORYCZNY. POJĘCIE DYPLOMACJI ORAZ POJĘCIE, ŹRÓDŁA I KODYFIKACJA PRAWA DYPLOMATYCZNEGO	23
1. Nazwa i rys historyczny.	23
2. Dyplomacja polska.	30
3. Pojęcie dyplomacji	34
4. Pojęcie prawa dyplomatycznego.	37
5. Źródła prawa dyplomatycznego.	38
6. Kodyfikacja prawa dyplomatycznego.	41
Rozdział II. ORGANY WEWNĘTRZNE I ZEWNĘTRZNE PAŃSTW W STOSUNKACH MIĘDZYNARODOWYCH	49
1. Pojęcie i podział.	49
2. Organy wewnętrzne o kompetencjach w zakresie stosunków międzynarodowych	51
a. Parlament - 51; b. Głowa państwa - 52; c. Premier i rząd - 54; d. Minister spraw zagranicznych i ministerstwo spraw zagranicznych - 56	
3. Minister i Ministerstwo Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej.	62
a. Minister spraw zagranicznych - 62; b. Członkowie Kierownictwa MSZ - 66; c. Struktura organizacyjna MSZ - 69	
4. Inne resorty realizujące poszczególne segmenty polityki zagranicznej państwa	72
5. Organy państwa działające za granicą	74
a. Uwagi wstępne - 74; b. Organy państw o charakterze stałym. Ambasada - 74, Ambasador i inni szefowie misji dyplomatycznej - 77, Misje dyplomatyczne nowego typu - 81, Poselstwa - 81, Specjalne organy quasi-dyplomatyczne (quasi-dyplomacja) i quasi-konsularne - 82, Urzędy konsularne - 84, Instytuty Kultury - 84, Stałe przedstawicielstwa państw przy organizacjach międzynarodowych - 86; c. Tymczasowe organy państwa działające za granicą: Misje specjalne (dyplomacja <i>ad hoc</i>) - 86, Oddziały wojskowe - 87, Misje wojskowe - 89, Okręty wojenne - 90, Komisje międzynarodowe, misje obserwatorów - 91, Doraźne siły zbrojne ONZ - 92, Oddziały uczestniczące w operacjach NATO poza obszarze tego sojuszu - 95	

Rozdział III. USTANAWIANIE STOSUNKÓW DYPLOMATYCZNYCH	96
1. Określenie stosunków dyplomatycznych i służby dyplomatycznej.	96
2. Prawo legacji.	98
3. Nawiązanie stosunków dyplomatycznych.	101
4. Prawo legacji w świetle prawa wewnętrznego.	102
5. Sprawa uznania a stosunki dyplomatyczne.	103
a. Uznanie państwa - 103; b. Uznanie rządu - 106; c. Pojawienie się dwóch rządów, okupacja terytorium i zmiany systemowe oraz zmiany na stanowisku szefa państwa lub rządu - 107	
6. Podmioty prawa legacji.	110
a. Konfederacja - 111; b. Federacja - 111; c. Rządy emigracyjne, narody walczące o wyzwolenie spod obcej okupacji - 113	
7. Prawo legacji Stolicy Apostolskiej (łac. <i>Sedes Apostolica</i>) i Watykanu.	115
8. Prawo legacji państw i terytoriów zależnych, najmniejszych państw Europy oraz zakonu maltańskiego.	118
a. Państwa i terytoria zależne - 118; b. Prawo legacji czterech najmniejszych państw Europy - 119; c. Zakon maltański - 120	
Rozdział IV. FUNKCJE DYPLOMATYCZNE	122
1. Ewolucja funkcji dyplomatycznych.	122
2. Znaczenie odpowiedniego doboru, wykształcenia i przygotowania zawodowego kadr służby dyplomatyczno-konsularnej oraz rola zaplecza naukowego.	125
3. Najważniejsze funkcje dyplomatyczne.	128
a. Pojęcie funkcji dyplomatycznych - 128; b. Funkcja reprezentacyjna i przedstawicielski charakter dyplomaty - 129; c. Funkcja ochrony interesów państwa wysyłającego i jego obywateli - 131; d. Funkcja negocjacyjna - 134; e. Funkcja informacyjna - 137; f. Funkcja promocyjna w dziedzinie stosunków politycznych, gospodarczych, kulturalnych i naukowych - 140; g. Funkcja konsularna - 147	
4. Reprezentowanie interesów państwa trzeciego i jego obywateli.	148
5. Wspólne przedstawicielstwa dyplomatyczne (ambasady, misje, konsulaty)	150
Rozdział V. RODZAJE, KLASY, RANGI, TYTUŁY SZEFÓW I CZŁONKÓW MISJI DYPLOMATYCZNYCH. ZASADY PRECEDENCJI ORAZ KORPUS DYPLOMATYCZNY	153
1. Rodzaje.	153
2. Klasy.	153
a. Pierwsza klasa - 155; b. Druga klasa - 156; c. Trzecia klasa - 157	
3. Stolica Apostolska.	159
4. Zasady pierwszeństwa (precedencji) między szefami misji dyplomatycznych	161
5. Zasada równości między szefami misji.	163
6. Stopnie dyplomatyczne i zasady precedencji w służbie dyplomatycznej.	164
7. Attache? wojskowi (obrony).	167
8. Korpus dyplomatyczny.	172
Rozdział VI. POCZĄTEK I KONIEC PEŁNIENIA FUNKCJI DYPLOMATYCZNYCH	175
1. Mianowanie i objęcie funkcji przez szefa misji dyplomatycznej.	175

- a. Tryb mianowania ambasadora (posła) - 175; b. *Agrement* - 175; c. Listy uwierzytelniające - 180; d. Składanie nowych listów uwierzytelniających przez akredytowanego już ambasadora - 184; e. Akredytacja stałego i tymczasowego *charge d'affaires* - 184; f. Mianowanie członków personelu misji dyplomatycznej oraz kwestia jej liczebności - 185; g. Obowiązek notyfikowania - 188; h. Siedziba misji dyplomatycznej - 189
- 2. Zakończenie misji szefa i członków przedstawicielstwa dyplomatycznego 190
  - a. Różnorakie powody - 190; b. Zawieszenie stosunków dyplomatycznych (zawieszenie działalności misji na stałe lub czasowo) - 192; c. Zerwanie stosunków dyplomatycznych - 193; d. Tymczasowe lub definitywne wycofanie szefa misji - 197; e. Obniżenie reprezentacji dyplomatycznej do szczebla *charge d'affaires* - 198; f. Stałe lub tymczasowe wycofanie misji dyplomatycznej - 199; g. Brak stosunków dyplomatycznych - 198; h. Utrata podmiotowości prawnomiędzynarodowej przez państwo - 200; i. Zmiany konstytucyjne i systemowe oraz zmiany na stanowisku głowy państwa - 199; j. *Persona non grata* i osoba niepożądana - 201; k. Ekspulsja - 204; l. Koniec pełnienia funkcji przez stałego szefa misji dyplomatycznej - 205; m. Listy odwołujące - 205; n. Listy zwalniające (rekredencjalna) - 205; o. Koniec pełnienia funkcji przez pozostałych członków funkcji dyplomatycznej - 206

Rozdział VII. PRZYWILEJE I IMMUNITETY DYPLMATYCZNE 207

- 1. Terminologia i istota 207
- 2. Teoretyczne aspekty instytucji przywilejów i immunitetów 208
  - a. Teoria dotycząca narodzin immunitetu dyplomatycznego w zamierzonych czasach - 209; b. Teoria reprezentacji - 209; c. Teoria eksterytorialności - 211; d. Teoria funkcjonalna - 212; e. Immunitet dyplomatyczny a immunitet państwa - 213
- 3. Obowiązek respektowania ustawodawstwa i zwyczajów państwa przyjmującego i niemieszania się do jego spraw wewnętrznych 216
- 4. Zasada niedyskryminacji, wzajemności i największego uprzywilejowania 220
- 5. Odpowiedzialność za naruszenie przywilejów i immunitetów 224
- 6. Zakres osobowy, terytorialny i czasowy korzystania z przywilejów i immunitetów dyplomatycznych 236
  - a. Zakres osobowy- 236; b. Zakres terytorialny. Przejazd tranzytowy przez państwo trzecie - 240; c. Zakres czasowy - 242
- 7. Nietykalność osobista 244
- 8. Status pomieszczeń misji dyplomatycznej, rezydencji, mienia oraz tzw. prawo do kaplicy 253
  - a. Definicja i funkcjonalny zakres uprzywilejowanego statusu pomieszczeń - 253; b. Nietykalność pomieszczeń misji dyplomatycznych - 254; c. Prawo do kaplicy - 263; d. Majątek, fundusze, m.in, konta bankowe, oraz środki lokomocji misji dyplomatycznych i ich personelu - 264; e. Zwolnienie misji i jej pomieszczeń od opłat, podatków i rewizji celnej, obciążeń służby publicznej i ubezpieczeń społecznych - 270; f. Archiwa i korespondencja misji dyplomatycznej - 274; g. Korespondencja i dokumenty członków personelu misji dyplomatycznej - 276; h. Azyl dyplomatyczny - 276
- 9. Immunitet jurysdykcyjny 281

a. Zasady ogólne - 281; b. Immunitet od jurysdykcji karnej - 283; c. Immunitet od jurysdykcji cywilnej - 286; d. Immunitet jurysdykcyjny w zakresie prawa pracy - 288; e. Immunitet od jurysdykcji administracyjnej - 294; f. Broń palna - 295; g. Zeznawanie w charakterze świadka, doręczanie pism procesowych i występowanie w charakterze biegłego - 296; h. Zrzeczenie się immunitetu jurysdykcyjnego lub odmowa takiego zrzeczenia się - 298; i. Immunitet egzekucyjny i zrzeczenie się tegoż immunitetu - 301; j. Sposoby dochodzenia roszczeń wobec misji dyplomatycznej i jej członków - 304	
10. Komunikowanie się z władzami państwa przyjmującego, władzami i obywatelami państwa wysyłającego, swoboda poruszania się, porozumiewania się, korespondencja urzędowa, poczta dyplomatyczna, kurierzy dyplomatyczni i nadajnik radiowy.	307
a. Komunikowanie się z władzami i obywatelami państwa przyjmującego - 307;	
b. Swoboda komunikowania się z własnym rządem, misjami dyplomatycznymi, urzędami konsularnymi, własnymi obywatelami itd. - 308; c. Swoboda poruszania się - 309; d. Status kuriera i poczty dyplomatycznej - 310; e. Nadajnik radiowy i inne środki łączności - 316	
11. Zwolnienia podatkowe i celne członków misji dyplomatycznej.	317
a. Zwolnienia podatkowe - 317; b. Zwolnienia celne - 320; c. Bagaż osobisty przedstawiciela dyplomatycznego - 322	
12. Inne przywileje i immunitety, takie jak: zwolnienia od świadczeń osobistych, obciążeń wojskowych, obowiązków rejestracyjnych, zwolnienia w zakresie ubezpieczeń społecznych, zezwolenia na pracę oraz inne ułatwienia udzielane przez państwo przyjmujące.	322
13. Prawo do wywieszania flagi, godła i ich ochrony.	325
14. Pasporty dyplomatyczne, służbowe MSZ, wizy, legitymacje, <i>laissez-passer</i> , listy polecające, glejty bezpieczeństwa (żelazne listy).	326
a. Pasporty dyplomatyczne i służbowe MSZ - 326; b. Wizy - 330; c. Legitymacje członków misji dyplomatycznych, urzędów konsularnych i funkcjonariuszy międzynarodowych - 332; d. Pasporty dyplomatyczne i legitymacje a przywileje i immunitety dyplomatyczne - 333; e. <i>Laissez-passer</i> - 334; f. Listy polecające - 334; g. Glejty bezpieczeństwa (żelazne listy) - 334	
15. Przywileje i immunitety dyplomatyczne w sytuacjach wyjątkowych, takich jak: stałe lub czasowe wycofanie misji, zerwanie stosunków dyplomatycznych, wybuch konfliktu zbrojnego, stan wyjątkowy, sankcje międzynarodowe.	335
Rozdział VIII. MISJE SPECJALNE.	346
1. Pojęcie i podstawy prawnomiędzynarodowe.	346
2. Podstawowe rodzaje misji specjalnych, ich charakter, skład, obywatelstwo i funkcje.	351
3. Przywileje i immunitety.	353
a. Zakres rzeczowy - 353; b. Zakres czasowy i terytorialny - 353	
4. Status prawny, przywileje i immunitety głowy państwa, szefa i innych członków rządu, zwłaszcza ministra spraw zagranicznych.	356

Rozdział IX. PRAWO DYPLMATYCZNE ORGANIZACJI	
MIĘDZYNARODOWYCH	365
1. Rozwój dyplomacji wielostronnej, kodyfikacja oraz źródła prawa dyplomatycznego organizacji międzynarodowych.	365
2. Pojęcie prawa dyplomatycznego organizacji międzynarodowych	369
3. Kwestia podmiotowości prawnomiędzynarodowej organizacji międzynarodowych oraz ich osobowości w prawie wewnętrznym państw.	370
4. Prawo legacji organizacji międzynarodowych	372
5. Prawo legacji Unii Europejskiej i Europejska Służba Działań Zewnętrznych UE	373
6. Stałe przedstawicielstwa państw przy organizacjach międzynarodowych.	376
7. Delegacje do organów i na konferencje organizacji międzynarodowych.	379
8. Funkcjonariusze międzynarodowi.	380
9. Funkcje organizacji międzynarodowych.	382
10. Przywileje i immunitety (zwłaszcza ONZ i organizacji wyspecjalizowanych ONZ) oraz Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości.	383
11. Przywileje i immunitety Unii Europejskiej, Rady Europy i NATO.	390
a. Przywileje i immunitety samych organizacji - 390; b. Przywileje i immunitety przedstawicieli państw (delegatów) uczestniczących <i>ad hoc</i> w obradach i pracach organizacji - 390; c. Przywileje i immunitety funkcjonariuszy omawianych organizacji międzynarodowych - 391; d. Deputowani do zgromadzeń parlamentarnych omawianych organizacji - 391; e. Stałe przedstawicielstwa dyplomatyczne akredytowane przy Radzie Europy, Unii Europejskiej i NATO oraz tych organizacji w innych państwach i przy niektórych organizacjach międzynarodowych - 392; f. Podstawy prawne przywilejów i immunitetów Rady Europy, Unii Europejskiej i NATO - 393	
Rozdział X. DYPLMACJA KONFERENCYJNA (PARLAMENTARNA)	396
a. Pojęcie dyplomacji konferencyjnej - 396; b. Konferencje międzynarodowe - 397; c. Delegacje na rokowania wielostronne i konferencje - 403; d. Pełnomocnictwa - 404; e. Instrukcje negocjacyjne - 406	
Rozdział XI. AKTY DYPLMACJI, JĘZYK DYPLMATYCZNY, KURTUAZJA	
MIĘDZYNARODOWA, ETYKIETA I PROTOKÓŁ DYPLMATYCZNY,	
KORESPONDENCJA DYPLMATYCZNA	407
1. Akty dyplomacji	407
2. Język dyplomatyczny.	408
3. Kurtuazja międzynarodowa, ceremoniał państwowy, etykieta oraz protokół dyplomatyczny.	410
4. Korespondencja dyplomatyczna	413
a. Ogólne zasady odnoszące się do korespondencji dyplomatycznej - 413;	
b. Korespondencja na szczeblu głowy państwa, szefa i członków rządu - 416;	
c. Pisma (noty) dyplomatyczne - 417; d. Specyficzne formy przekazu stanowiska państw - 422; e. Pisma dyplomatyczne w formie półoficjalnej i prywatnej - 423;	
f. Depesze dyplomatyczne - 424; g. Korespondencja dyplomatyczna organizacji międzynarodowych - 424	

Rozdział XII. NAZWA, ZARYS HISTORYCZNY, POJĘCIE, ŹRÓDŁA	
I KODYFIKACJA PRAWA KONSULARNEGO	425
1. Nazwa i zarys historyczny.	425
2. Pojęcie i źródła prawa konsularnego.	431
3. Kodyfikacja prawa konsularnego.	432
Rozdział XIII. USTANAWIANIE STOSUNKÓW KONSULARNYCH	437
1. Stosunki konsularne, ich ustanawianie oraz kwestia „prawa konsulatu”.	437
2. Podmioty „prawa konsulatu”.	439
3. Stosunki konsularne a sprawa uznania.	439
4. Ustanowienie zawodowego urzędu konsularnego, jego klasy, siedziby i okręgu konsularnego.	442
5. Okręg konsularny, sieć konsularna i siedziba urzędu konsularnego.	444
6. Ustanowienie honorowego urzędu konsularnego, jego szefa, klasy, siedziby i okręgu konsularnego.	446
7. Stosunki dyplomatyczne a stosunki konsularne.	447
8. Unia Europejska - współpraca konsularna, opieka nad obywatelami UE w państwach trzecich, „wspólne konsulaty”.	449
Rozdział XIV. ORGANY DO SPRAW REALIZACJI STOSUNKÓW KONSULARNYCH	452
1. Urzędy konsularne, ich status, kategorie, klasy oraz struktura organizacyjna	452
2. Klasy zawodowych i honorowych kierowników urzędów konsularnych.	454
3. Zawodowi urzędnicy konsularni (konsulowie) i honorowi urzędnicy konsularni (konsulowie honorowi).	457
a. Zawodowi urzędnicy konsularni, zwani także konsulami zawodowymi lub etatowymi - 457; b. Honorowi urzędnicy konsularni, zwani także nieetatowymi -458	
4. Pracownicy konsularni (zawodowi).	462
5. Członkowie personelu służby.	463
6. Członkowie personelu prywatnego.	463
7. Pracownicy i członkowie służby honorowych urzędów konsularnych (konsulatów honorowych).	463
8. Mianowanie członków urzędu konsularnego oraz kwestia obywatelstwa	464
9. Kwestia liczebności personelu konsularnego.	465
10. Zasady pierwszeństwa	465
11. Przedstawicielski charakter konsula oraz jednolitość służby dyplomatycznej i konsularnej	466
12. Korpus konsularny.	468
Rozdział XV. FUNKCJE KONSULARNE	470
1. Uwagi ogólne.	470
2. Ochrona interesów państwa wysyłającego i jego obywateli.	475

3. Funkcje konsularne o charakterze administracyjnym, sądowym, notarialnym, urzędnika stanu cywilnego oraz w sprawach spadkowych, opieki, kurateli i przyjmowania przedmiotów wartościowych do depozytu urzędu konsularnego	481
a. Funkcje konsularne o charakterze administracyjnym - 481; b. Funkcje o charakterze sądowym - 483; c. Pełnienie przez urzędnika konsularnego funkcji notariusza - 488; d. Funkcje konsularne w sprawach spadkowych - 489; e. Funkcje konsularne w zakresie opieki i kurateli - 490; f. Przyjmowanie do depozytu urzędu konsularnego - 490	
4. Funkcje konsula w dziedzinie żeglugi morskiej i powietrznej.	491
5. Funkcje konsularne w dziedzinie promocji stosunków gospodarczych i handlowych.	494
6. Funkcja promocyjna w dziedzinie stosunków kulturalnych i naukowych.	496
7. Funkcja informacyjna.	498
8. Funkcje polityczne i specyficzne zadania o charakterze dyplomatycznym	499
9. Możliwość pełnienia funkcji konsularnych przez członka misji dyplomatycznej. Wydziały konsularne ambasad.	500
10. Dokonywanie aktów dyplomatycznych przez urzędników konsularnych.	503
11. Powierzenie konsulowi reprezentacji państwa wysyłającego przy organizacji międzynarodowej.	504
12. Wykonywanie funkcji konsularnych w państwie trzecim.	505
13. Wykonywanie funkcji konsularnych na rzecz państwa trzeciego.	505
14. Mianowanie tej samej osoby urzędnikiem konsularnym przez dwa lub więcej państw.	507
15. Funkcje konsulów honorowych.	507
16. Sytuacja prawna i funkcje konsulów państw neutralnych w czasie konfliktów zbrojnych.	509

Rozdział XVI. POCZĄTEK I KONIEC PEŁNIENIA FUNKCJI KONSULARNYCH 511

1. Mianowanie i dopuszczanie do wykonywania funkcji kierownika urzędu konsularnego.	511
a. Listy komisyjne - 513; b. <i>Exequatur</i> - 515; c. Tymczasowe dopuszczenie do wykonywania funkcji kierownika urzędu konsularnego - 517; d. Tymczasowe wykonywanie funkcji kierownika urzędu konsularnego - 518	
2. Obowiązek notyfikowania państwu przyjmującemu o nominacjach, przybyciu i wyjazdach oraz wszelkich zmianach w składzie osobowym urzędów konsularnych.	519
3. Zakończenie pełnienia funkcji konsularnych.	520
4. Początek i koniec pełnienia funkcji konsula honorowego.	522

Rozdział XVII. PRZYWILEJE I IMMUNITETY KONSULARNE 523

1. Teoria funkcjonalna w odniesieniu do przywilejów i immunitetów konsularnych	523
2. Niestosowanie dyskryminacji, zasada wzajemności i największego uprzywilejowania.	524

3. Odpowiedzialność państwa przyjmującego z tytułu naruszenia przywilejów i immunitetów konsularnych	524
4. Obowiązek poszanowania ustawodawstwa państwa przyjmującego i niemieszania się do jego spraw wewnętrznych	525
5. Zakres osobowy i rzeczowy przywilejów i immunitetów konsularnych, prywatna działalność członków personelu urzędu konsularnego oraz kwestie związane z ich obywatelstwem	526
6. Zakres czasowy przywilejów i immunitetów konsularnych	529
7. Swoboda poruszania się, zakres terytorialny przywilejów i immunitetów konsularnych oraz przejazd przez państwa trzecie (tranzytowe).	530
8. Nietykliwość osobista	533
9. Immunitet jurysdykcyjny	535
a. Uwagi ogólne - 535; b. Immunitet od jurysdykcji karnej - 537; c. Immunitet od jurysdykcji cywilnej - 539; d. Immunitet od jurysdykcji administracyjnej - 540	
10. Składanie zeznań w charakterze świadka, występowanie w charakterze biegłego lub tłumacza, przedstawianie korespondencji i dokumentów oraz doręczanie pism sądowych i wykonywanie rekwizycji sądowych	541
11. Zrzeczenie się przywilejowi immunitetów konsularnych	544
12. Swoboda porozumiewania się z obywatelami państwa wysyłającego oraz władzami państwa przyjmującego.	545
13. Obowiązek powiadamiania o zatrzymaniu i aresztowaniu obywateli państwa wysyłającego.	546
14. Zawiadomienie o przypadkach zgonów, opiece lub kurateli, rozbiciu statków i wypadkach lotniczych	551
15. Porozumiewanie się z władzami państwa przyjmującego - kwestia języka obowiązującego w korespondencji urzędowej.	551
16. Swoboda komunikowania się, kurier i poczta konsularna, korespondencja urzędowa.	552
17. Zwolnienie od opłat i podatków członków urzędu konsularnego.	553
18. Zwolnienie od opłat celnych i rewizji celnej.	556
19. Zwolnienie od świadczeń osobistych i rzeczowych, od rejestracji cudzoziemców, od zezwoleń na pracę, od ubezpieczeń społecznych oraz obciążeń wojskowych	558
20. Przywileje i immunitety dotyczące urzędu konsularnego i pomieszczeń konsularnych	559
a. Pojęcie pomieszczeń konsularnych - 559; b. Kwestia nietykliwości pomieszczeń konsularnych - 560; c. Majątek, konta w banku i środki lokomocji - 563; d. Archiwa konsularne i korespondencja urzędowa - 563; e. Status rezydencji kierownika urzędu konsularnego i pozostałych członków urzędu konsularnego - 564	
21. Kwestia udzielania azylu w pomieszczeniach konsularnych	565
22. Zwolnienia urzędu konsularnego od podatków, opłat celnych i rewizji celnej oraz ułatwienia przy nabywaniu pomieszczeń urzędu konsularnego.	567
23. Opłaty i inne należności konsularne oraz kwestia transferu nagromadzonych z tego tytułu kwot	568

24. Prawo urzędu konsularnego do używania flagi i godła państwowego.	569
25. Sytuacja członków urzędu konsularnego, ochrona pomieszczeń i archiwów konsularnych oraz interesów państwa wysyłającego w okolicznościach wyjątkowych, a szczególnie zerwania stosunków konsularnych i konfliktu zbrojnego.	569
26. Przywileje i immunitety honorowych urzędników konsularnych i członków ich rodzin oraz personelu honorowego urzędu konsularnego.	571
Wybrana literatura.	579
Skorowidz przedmiotowy	583